

Planter

Svampebekæmpelse i vinterbyg

Se oversigt over midler og løsningsforslag.

Viden om Opdateret 18. marts 2021

Sortsforskelle

I tabel 1 ses de mest dyrkede vinterbygsorters modtagelighed over for svampesygdomme. Bemærk, at samtlige angivne sorter er mere eller mindre modtagelige overfor bygrust og skoldplet. KWS Kosmos har for bygrust fået den sjældne karakter 4, som betyder ekstrem modtagelig. Der er manglende data for modtagelighed for bygbladplet, fordi angrebene i vinterbyg har været svage i de senere år.

Tabel 1. De mest dyrkede vinterbygsorters modtagelighed for svampesygdomme.

Sort	Andel af vinterbygareal 2021, pct.	Bygrust (0-4)	Meldug (0-3)	Skoldplet (0-3)	Ramularia (0-3)
Comeback	30,6	2	3	3	2
Neptun	17,2	2	2	3	2
Valerie	13,4	3	2	3	3
KWS Meridian	9,6	3	2	2	2
KWS Kosmos	5,2	4	2	2	2
KWS Patriot	4,8	2	3	3	-
Jettoo	3,0	3	2	2	2
KWS Higgins	2,9	3	1	2	2
SY Kingsbarn	2,7	3	0	2	-
Galileo	2,1	2	1	2	2
KWS Orbit	1,3	3	1	3	-

* 0-3 skala, hvor 0 er ikke modtagelig og 3 er meget modtagelig.

For bygrust går skalaen til 4 = ekstrem modtagelig.

- = manglende data.

Der er manglende data for modtagelighed for bygbladplet pga svage angreb de senere år. (www.SortInfo.dk).

Strategi

I vinterbyg har det ofte været betaling for at udføre en enkelt svampesprøjtning omkring begyndende skridning med omkring halv dosering. Ved et højt smittetryk af bygrust kan der til tider være behov for en sen supplerende bekæmpelse.

Ved højt smittetryk kan en tidlig bekæmpelse omkring vækststadium 31-32 (1-2 knæ udviklet) også være aktuel.

Svampesygdomme i vinterbyg anbefales tidligst bekæmpet fra vækststadium 32 (2. knæ udviklet) dog kan bekæmpelse af skoldplet være aktuel fra vækststadium 31 (1 knæ udviklet). Bekæmpelse af bygrust i Kosmos (ekstrem modtagelig) kan også være aktuel tidligere nemlig fra vækststadium 30. Bekæmpelse udføres i de tidlige vækststadier ved følgende angrebsgrader i modtagelige sorter (2-4 i modtagelighed):

- Bygrust: Over 10 pct. angrebne planter.
- Meldug: Over 25 pct. angrebne planter.
- Bygbladplet: Over 10 pct. angrebne planter.
- Skoldplet: Over 10 pct. angrebne planter og mindst 3 dage med nedbør. Der tælles fra vækststadium 31, og der tælles maks. 14 dage tilbage i tiden.

Ovenstående tærskler er fastsat ud fra, at der i de tidlige vækststadier medtælles angreb på hele planten og fra og med vækststadium 32 (2 knæ udviklet) medtælles kun angreb på de 3 øverste fuldt udviklede blade af hovedstrå.

Pløjefri dyrkning

Ved pløjefri dyrkning og samtidig forfrugt byg ses der til tider kraftigere angreb af skoldplet og/eller bygbladplet. Vær derfor især opmærksom på angreb af skoldplet/bygbladplet under disse dyrkningsforhold.

Ramularia

Svampesygdommen Ramularia ses oftest først efter gennemskridning. Angreb i udbrud kan ikke bekæmpes, så evt. bekæmpelse skal ske før symptomer ses dvs. senest under skridning. I de danske forsøg har der ofte ikke været noget merudbytte for at bekæmpe Ramularia. I 2017 blev der dog i nogle forsøg opnået større merudbytter for bekæmpelse af Ramularia. En god bekæmpelse kræver dog relativ høje doser.

Der er i mange tilfælde fundet meget resistens hos Ramularia mod triazoler. Der skal derfor i stedet anvendes SDHI-holdige løsninger (Propulse, Bell, Viverda) omkring skridning, såfremt der ønskes effekt mod Ramularia. Bell, Viverda og andre løsninger med epoxiconazol må ikke længere sælges og må ikke anvendes og opbevares pr. 30/10 2021. Løsningerne er derfor ikke medtaget i løsningsforslagene nedenfor. Triazollet i det nye middel Balaya ser dog ud til stadig at have effekt mod Ramularia. Der er også begyndende resistensudvikling hos Ramularia mod SDHI- midlerne

Resistens hos bygbladplet

Der er begyndende resistensudvikling hos bygbladplet mod SDHI-midler og triazoler, men stadig på et relativt lavt niveau..

Middelvalg

I tabel 2 ses en oversigt over løsninger. Ved et tidligt bekæmpelsesbehov i vækststadium 31-32 (1-2 knæ udviklet) kan anvendes billige bredspektrede midler i omkring 25 procent dosis. Dosis øges lidt ved mere udbredte angreb.

Af midlerne Proline/Proline Xpert/Prosaro/Folicur Xpert/Orius Max har de førstnævnte midler bedst effekt mod skoldplet. Mod rust er rækkefølgen omvendt.

Senere anbefales Propulse-holdige løsninger (Propulse + Comet Pro/Folicur Xpert/Orius Max), som har klaret sig godt i landsforsøgene. Den tidligere anvendte løsning Prosaro/Proline Xpert + Comet Pro kan også stadig anvendes, hvis man ikke ønsker effekt mod Ramularia. Balaya har god effekt på Ramularia, men har i forsøgene oftest været for dyr en løsning i byg.

SDHI-holdige midler anbefales kun anvendt 1 gang pr. vækstsæson for at forsinke resistensudviklingen hos svampe.

Ved behov for en sen supplerende bekæmpelse af rust kan anvendes f.eks. Orius Max 200 EW, der må anvendes til og med vækststadium 69.

Vær opmærksom på, at der som angivet er restriktioner på antallet af behandlinger og afstand mellem behandlinger for mange af løsningerne.

Regler for brug af visse triazoler

Vær opmærksom på reglerne for den maksimalt tilladte mængde, som man må bruge af visse triazoler. Se nærmere i [Restriktioner i brugen af triazol svampemidler](#).

Sprøjtefrister

Der er angivet løsningsforslag til og med vækststadium 65 (blomstring halvvejs), men flere midler må ikke anvendes så sent. De senest tilladte vækststadier er anført i løsningsforslagene.

Sprøjteteknik

Anvend omkring 150-200 l vand. Mest vand anvendes ved stor plantemasse (sen sprøjtning) og tørre blade (sprøjtning om dagen). Der kan f.eks. anvendes en 025 lavdrift/refleksdyse/kompakt luftinjektionsdyse med 3,0 atm. og 8 km/t (150 l vand) eller en 03 lavdrift/refleksdyse/kompakt luftinjektionsdyse med 3,0 atm. og 8 km/t (180 l vand).

Svampemidlernes effekt

Se svampemidlernes effekt i [Dyrkningsvejledningen Vejledning til bekæmpelse af svampesygdomme i korn](#).

Billede 1. Tidlige angreb af meldug og bygrust i vinterbyg.

Billede 2. Nærbillede af bygrust.

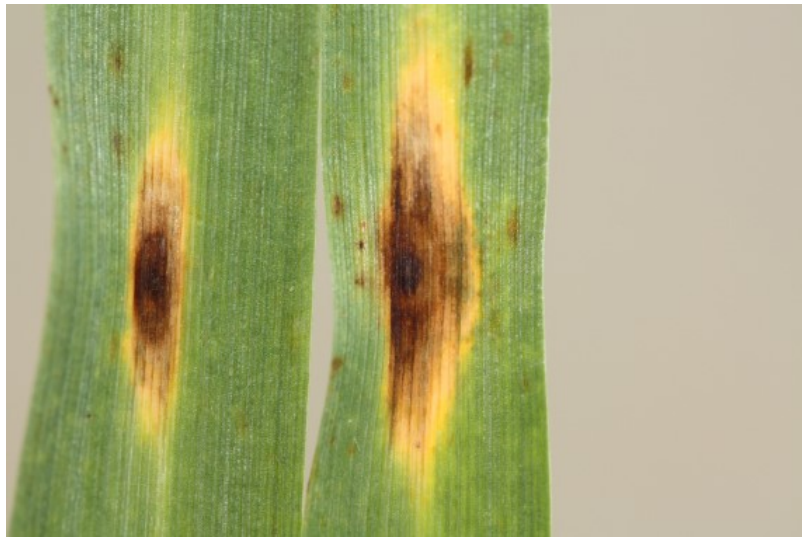

Billede 3. Bygrust på de nederste blade.

Billede 4. Bygbladplet optræder både som plettypen og nettypen. Nettypen, som ses på billedet, er den mest udbredte.

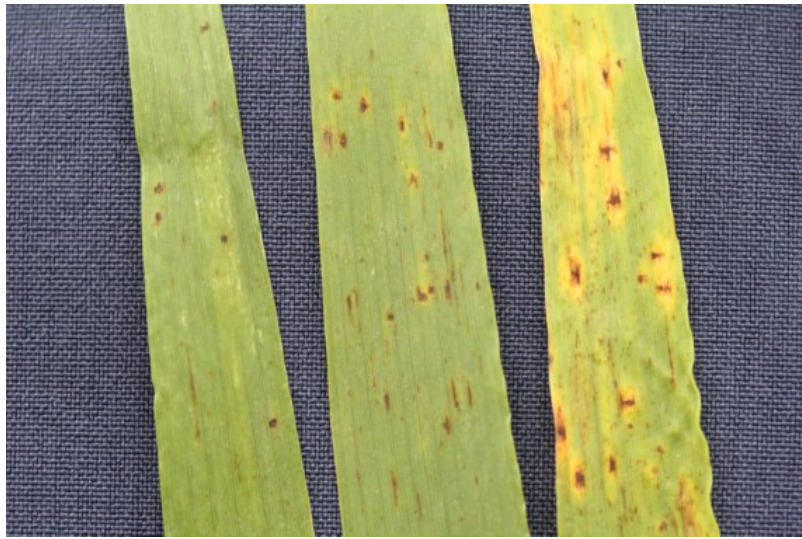
Billede 5. Plettypen af bygbladplet.

Billede 6. Bygmeldug. De brune pletter er afværgereaktioner mod meldug.

Billede 7. Skoldplet.

Billede 8. Ramularia. Bladene er fra samme mark og viser forskellige stadier af angreb. Bladet til højre er blevet smittet først. Angreb begynder ofte efter gennemskridning.

Billede 9. Ramularia. I forsøgene har der ikke været nogen god sammenhæng mellem angreb og opnåede merudbytter ved svampesprøjtning.

Billede 10. Ramularia. Her ses meget sene angreb.

Kontakt din lokale rådgivningsvirksomhed, hvis du vil vide mere om dette emne: [Læs mere her](#)

Emneord

Afgrøder

Plantebeskyttelse

Planter

+2

Publiceret: 23. marts 2020

Opdateret: 18. marts 2021

Vil du vide mere?

Ghita Cordsen Nielsen

Landskonsulent, Planteværn

SEGES

gcn@seges.dk

+45 8740 5439

Støttet af

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A. SEGES

Tlf. 87 40 50 00

Agro Food Park 15

Fax. 87 40 50 10

8200 Aarhus N

Email info@seges.dk

